

Løgstør

Løgstør Havn og kanal, der ses på ovenstående foto, består af et mindre havnebassin og en gravet kanal, begge med kajer. Havnen har et dobbeltfyrtårn, der med to lanterner er et af Danmarks mest særprægede fyrtårne. Ved dobbeltfyret lå Løgstør Skibsværft med en ophalerbedding, der blev bygget i 1896-1897. Værftet huser i dag Løgstør Bådebyggeri. Foto: Løgstør Lokalarkiv.

Kanalen blev udgravet med hakke, skovl og spade af 400 mand i løbet af knap 5 år og indviet i 1861. Den var 4,4 km lang, 24-28 m bred og 3 m dyb med trækveje langs kanalen. Skibene kunne sejle gennem kanalen eller blive trukket af heste eller med håndkraft. Senere blev mange skibe større og stak dybere. Det løstes ved at uddybe kanalen til 3,5 meter i 1901. Der blev indført lodspligt i kanalen i 1862. Fotoet viser lodspligten ud for havnen. Foto: Løgstør Lokalarkiv.

Kanalen, der fik navnet Frederik d. VII's Kanal, ligger langs Limfjordens kystlinje og blev gravet for at hjælpe skibsfarten uden om de lavvandede Løgstør Grunde mellem Løgstør og Aggersborg. Og det var lettere at grave kanalen inde på landjorden end at uddybe renden i Limfjorden, der på denne strækning er Limfjordens smalleste sted. Kanalen blev besluttet af Rigsdagen i 1856. Kanalen fik et svajebassin i hver ende, hvor skibene kunne vente på at komme igennem kanalen. Kanalen blev indtil lukningen i 1913 drevet af Vandbygningsvæsenet, der varetog statens havneanlæg. Kanalen blev overflødig i 1903, hvor den blev afløst af en gravet sejlrende i fjorden. Lodspligten, der oprindeligt havde haft sejlføring, fik installeret en motor i 1906. Limfjorden bandt Nord- og Midtjylland sammen indtil de to broer til Mors blev anlagt.

Der havde tidligere været kendtmænd, som hjalp skibene ved Løgstør Grunde, fordi nogle af sandbankerne lå omkring 1 m under vandoverfladen og vandrede efter storme, vind- og strømforhold. Derfor skiftende naturens sejltrende ofte placering på dette sted.

Løgstør Lodseri blev oprettet i 1776 og fik de første lodstakster i 1777. I 1838 var der en lodsformand og to reservelodser, som også skulle anskaffe og vedligeholde lodsbåde samt udlægge og vedligeholde vager for staten. Indsejlingen til kanalen, hvor der var et lodshus, foregik med lodshjælp, som lodsformanden og 2 reservelodser stod for. I 1975 var der 3 lodser, men fra 1999 var der ikke fast bemanning. DanPilot overtog lodsningen efter lovændringen i 2006. I 2014 etablerede DanPilot et holdingselskab med lodseriet Limfjord Pilot; det blev i 2015 et datterselskab i DanPilots koncern.

Limfjordsmuseet i Løgstør, der ses ovenfor, har 11 historiske sejlene fartøjer, der er fortøjet i kanalen. Limfjordsmuseet er et statsanerkendt maritimt museum med fokus på Limfjordens historie og belyser fjordens søfart, fiskeri, færgefart, lodsning og bådebygning. Museet er indrettet i kanalfo-gedboligen i Løgstør, der blev opført af staten i 1863 til kanalens daglige leder. Det lille hus til højre på fotoet er en vagtstue. Foto: Limfjordsmuseet.

Til venstre ses et foto af lodshuset og lodsbåden i Løgstør Havn. Slots- og Kulturstyrelsens fotografiske samling af dansk kulturarv har et nyere farvefoto af lodshuset, der blev opført i 1903. Foto: Løgstør Lokalarkiv.

Behovet for kanalen kan bl.a. dokumenteres af, at i 1899 sejlede 2933 skibe gennem kanalen.

Skrevet af Danmarks
Lodsmuseumsforening